

TERVEYSTIEDON PRELIMINÄÄRIKOE (2018)

Koe koostuu yhdeksästä tehtävästä, joista vastataan viiteen. Tehtävät on jaettu kolmeen osaan. Osassa I on kolme 20 pisteen tehtävää, joista vastataan yhteen. Osassa II on kolme 20 pisteen tehtävää, joista vastataan kahteen. Osassa III on kolme 30 pisteen tehtävää, joista vastataan kahteen. Kokeen maksimipistemäärä on 120 pistettä. Halutessasi voit tuottaa vastausten tueksi piirroksia, kaavioita tai taulukoita ja liittää niistä kuvankaappauksen mihin tahansa tekstivastaukseen. Älä jätä mitään merkintöjä sellaisen tehtävän vastaukselle varattuun tilaan, jota et halua jättää arvosteltavaksi.

HUOMIOITAVAKSI seuraavaa:

- Kokeen juokseva numerointi vasemmassa laidassa poikkeaa itse preliminäärikokeen tehtävänumeroinnista. Jokainen tehtävä on numeroitu esimerkiksi: TEHTÄVÄ I, ja tämän alapuolella on tehtävän otsikko. Vastaajan tulee näin ollen huolehtia tässä preliminäärikokeessa, että hän tuottaa oikean määrän vastauksia kuhunkin osioon (I-III) sekä huomioida, että tulee vastanneeksi yhden tehtävänannon kaikkiin mahdollisiin alakohtiin (a-c).

Aineistot

Aineistot avautuvat "Näytä aineistot"-linkistä toiselle välilehdelle selaimessa. Voit liikkua aineistojen ja vastausosion välillä yläreunan välilehtien kautta.

Näytä aineistot

1. OSA I

TEHTÄVÄ 1

LISÄÄNTYMISTERVEYS

a) Avaa aineistoista tiedosto nimeltään 'ehkäisyvalmisteet'. Nimeä tämän tiedoston jokaiseen kuvaan, mikä ehkäisyvalmiste on kyseessä. Kirjoita lisäksi kunkin kuvan yhteyteen, miten valmiste ehkäisee raskauden oikein käytettynä. Liitä vastauskenttään kuvankaappauskuvat huomioiden vastausten luettavuus. (9p)

(9 p)

Ohje kuvien ja kaavojen liittämiseen 

2. b) Avaa aineistoista tiedosto nimeltään 'sukuelimet'. Merkitse tähän anatomiseen kuvaan a) -kohdan vastaavin numeroin (1-9) kaikki ne ehkäisyvalmisteet, jotka sijaitsevat oikein käytettyinä sukuelimissä. Merkitse valmisteen sijainti numerolla kuvaan mahdollisimman tarkasti. Liitä vastauksesi kuvankaappauksena. (2p)

(2 p)

[Ohje kuvien ja kaavojen liittämiseen](#) ▾

3. c) Määrittele, mitä tarkoitetaan jälkiehkäisyllä. Esittele perustellen, miten tulee toimia, kun jälkiehkäisyä tarvitaan. (9p)

(9 p)

4. OSA I

TEHTÄVÄ 2

TERVEYSVIESTINTÄ

Terveysviestinnän tavoitteena on välittää ihmisille tietoa eri kanavia hyödyntäen.

- a) Laadi taulukko, jossa esittelet terveystietoa ohjaavia eri tasoja ja esimerkkejä niistä. (10p)

(10 p)

[Ohje kuvien ja kaavojen liittämiseen](#) ▾

5. b) Avaa aineistosta tiedosto nimeltään 'terveysmainonta', ja tutustu kahden eri kuntosalin mainokseen uusien jäsenten rekrytoimiseksi. Analysoi ja vertaile mainoksia, millä mainonnan keinoin tuotetta yritetään myydä ja miten luotettavia myyntikriteerit ovat. (10p)

(10 p)

[Ohje kuvien ja kaavojen liittämiseen](#) ▾

6. OSA I

TEHTÄVÄ 3

TARTUNTATAUDIT

Punkki on pieni, hämähäkkieläimiin kuuluva niveljalkainen, mutta varsin harmillinen ihmisen terveyttä ajatellen.

- a) Mikä on yleisnimi taudeille, joita leviää ja tarttuu ihmisiin eläimien välityksellä? (2p)

(2 p)

[Ohje kuvien ja kaavojen liittämiseen](#) ▾

7. b) Avaa aineistoista tiedosto nimeltään 'punkki2'. Merkitse ja kerro perustellen aineiston kuvaan oikea tapa poistaa punkki ihosta. Liitä vastauksesi kuvankaappauksena. (3p)

(3 p)

[Ohje kuvien ja kaavojen liittämiseen](#) ▾

8. c) Vertaile itse laatimassasi taulukossa punkin levittämiä tauteja tartuntatapoineen, oireineen, hoitoinen ja ennaltaehkäisykeinoineen. Liitä taulukko kuvankaappauksena vastauskenttään huomioiden taulukon luettavuus. (15 p)

(15 p)

[Ohje kuvien ja kaavojen liittämiseen](#) ▾

9. OSA II

TEHTÄVÄ 4

STRESSI

Stressi ja ihmisen terveys. (20p)

(20 p)

[Ohje kuvien ja kaavojen liittämiseen](#) ▾

10. OSA II

TEHTÄVÄ 5

EETTISYYS LIITTYEN RAVINTOON JA RAVITSEMUKSEEN

Yksi globaali haaste liittyy ravinnon ja ravitsemuksen eettisyyteen. Pohdi ja arvioi ravintoon liittyviä keskeisiä eettisiä kysymyksiä.

(20 p)

[Ohje kuvien ja kaavojen liittämiseen](#) ▾

11. **OSA II****TEHTÄVÄ 6****ENSIAPU JA TURVALLISUUS**

Miten toimit seuraavissa tilanteissa?

a) Olet 2-vuotiaan pikkuveljesi kanssa mummolassa vierailulla. Sinut on jätetty huolehtimaan veljestäsi, kun muut ovat kaupassa. Luet kirjaa ja veljesi leikkii leluillaan. Havahdut siihen, että on liian hiljaista. Menet etsimään veljeäsi ja löydät hänet papan sängyn vierestä nukkumasta. Yöpöydän laatikko on auki ja veljelläsi on kädessään avonainen lääkepurkki, josta on muutama pilleri pudonnut maahan. Miten autetaan lasta, joka on ottanut aikuiselle tarkoitettua lääkettä? (5p)

(5 p)

[Ohje kuvien ja kaavojen liittämiseen](#) ▾

12.

b) Olet kaverisi luona kerrostaloasunnossa, 3. kerroksessa, viettämässä iltaa, kun kuulette paukahduksen. Menette asunnon ovelle ja huomaatte rappukäytävän olevan harmaana savusta. Miten toimitte? (5p)

(5 p)

[Ohje kuvien ja kaavojen liittämiseen](#) ▾

13. c) Olet pyöräilemässä maaseudulla. Ajat ajotietä, koska pyörätietä ei ole. Kun tulet mutkaan, huomaat auton syöksyneen tieltä ja törmänneen metsän reunassa olevaan isoon kiveen. Auton nokka on painunut pahasti kasaan, etuikkuna on rikkoutunut, mutta muuten sisätilä näyttää säilyneen ehjänä. Autossa kuljettajan pää nojaa rattiin eikä hän vastaa puhutteluun. Kuljettajan kasvot ja huulet sinertävät. Kuljettajan vieressä oleva on tajuissaan, mutta hänellä on kädessään iso haava, josta suihkuua verta. Takaistuimella on lapsi, joka yrittää saada kuljettajan hereillä ja käyttäytyy hyvin hätäntyneesti ja hysteerisesti. Hän valittaa myös päätänsä, jossa näkyikin otsassa selvä kuhmu. Auton tavaratilasta löydät ensiapulaukun ja varoituskolmion. Itselläsi on kännykkä mukana. Miten toimit? (10p)
- (10 p)

Ohje kuvien ja kaavojen liittämiseen 

14. OSA III

TEHTÄVÄ 7

TYÖKYKYISYYS

Monet eläkeuudistuksessa sovitut uudet eläkeikärajat alkavat käytännössä vaikuttaa vuonna 2018. Vuonna 1955 syntyneiden alin eläkeikä nousee 63 vuoteen 3 kuukauteen. Vuoden 2017 voimaan astuneen eläkeuudistuksen mukaan alin eläkeikä alkaa vuodesta 2018 lähtien nousta ikäryhmittäin kolmella kuukaudella vuodessa, kunnes se on 65 vuotta. Ensimmäisenä nousee vuonna 1955 syntyneiden eläkeikä. Vuosina 1962–64 syntyneiden alin eläkeikä on 65 vuotta, ja tätä nuorempien eläkeikä sidotaan eliniän odotteeseen. ([http://www.etk.fi/uutinen/elakeika-alkaa-nousta-vuonna-2018/viitattu 8.1.2018](http://www.etk.fi/uutinen/elakeika-alkaa-nousta-vuonna-2018/viitattu%208.1.2018)).

Avaa aineistoista tiedosto 'elake'. Taulukko kuvaa eläkeiän nousua. (Lähde: [https://www.karjalainen.fi/uutiset/uutis-alueet/kotimaa/item/102711-elakeuudistus-astuu-voimaan-ensivuonna-nain-elakeika-nousee viitattu 12.1.2018](https://www.karjalainen.fi/uutiset/uutis-alueet/kotimaa/item/102711-elakeuudistus-astuu-voimaan-ensivuonna-nain-elakeika-nousee%20viitattu%2012.1.2018)).

a) Laadi tavoitteellisista eläkei'istä kuvaaja syntymävuosilta 1950 (tästä alin vanhuuseläkeikä) , 1960, 1970, 1980, 1990, 2000 ja 2010 (5p) ja analysoi syitä kuvaajassa havaituille muutoksille (10p). Ohje kuvaajan laatimiseen: yksi kuukausi on 0,08333 vuotta tai vaihtoehtoisesti muuta iät kuukausiksi esim. 3v3kk on 39kk.

(15 p)

Ohje kuvien ja kaavojen liittämiseen 

15. b) Arvioi ikääntymiseen liittyviä työkykyä heikentäviä tekijöitä ja pohdi keinoja, kuinka ikääntyvien työkykyä voidaan ylläpitää. (15p)

(15 p)

[Ohje kuvien ja kaavojen liittämiseen](#) ▾

16. **OSA III**

TEHTÄVÄ 8

SEKSUAALINEN HÄIRINTÄ JA TUTKIMUS

Eräässä nuorille (13-19 -vuotiaille) toimintaa järjestävän yhdistyksen tapahtumissa on ilmennyt seksuaalista häirintää. Yhdistys haluaa selvittää tilannetta laatimalla kyselyn aiheesta.

- a) Selitä, mitä seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan. (5p)

(5 p)

[Ohje kuvien ja kaavojen liittämiseen](#) ▾

17. b) Millaisia aineistonkeruumenetelmiä tulisi mielestäsi suosia, miksi? (15p)

(15 p)

[Ohje kuvien ja kaavojen liittämiseen](#) ▾

18. c) Mitä tekijöitä sinun tulisi huomioida aineistoa kerätessä ja tuloksia tulkittaessa? (10p)

(10 p)

19. OSA III

TEHTÄVÄ 9

KONFLIKTIT

Maailmassa on tällä hetkellä 65,6 miljoonaa pakolaista, jotka ovat joutuneet sotien, väkivallan tai vainojen takia lähtemään pakon edessä kodistaan. Suurin osa heistä, 40,3 miljoonaa ihmistä, on pakolaisena omassa maassaan. Loput ovat pakolaisina oman maansa rajojen ulkopuolella. Kansainvälisiä, lähinnä pakolaisleireillä asuvia pakolaisia on 22,5 miljoonaa, mikä on enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Turvapaikkahakemuksensa käsittelyä odotti 2,8 miljoonaa ihmistä. Miehiä ja naisia on pakolaisina lähes saman verran ja alle 18-vuotiaita lapsia on yli puolet maailman pakolaisista. (Lähde: www.pakolaisapu.fi, viitattu 8.1.2018)

Pohdi, miten sodat ja konfliktit vaikuttavat ihmisen terveyteen. (30p)

(30 p)

[Ohje kuvien ja kaavojen liittämiseen](#) ▾

YLIOPILASTUTKINTOLAUTAKUNTA
STUDENTEXAMENSÄMÄNDEN